

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Uredništvo: Simon Gregorčičeva ulica št. 13.

TELEFON STEVI. 552.

Upravništvo: Kongresni trg št. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po t.

Pisnim vprašanjem naj se priloži značje za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633

Prava revolucionarnost.

Pod vtisem grozotnih dogodkov, ki so jih povzročile razne revolucije, je nastalo mnenje, da je vsaka revolucionarnost zlo in da ni večje naloge državljanu in države, kakor da zatreta vsako sled revolucionarnosti. Toda to mnenje je napačno in nad vse škodljivo, ker vodi neizogibno v duševno mrtvilo in v npravo dekadenco. Vsaka stvar ima svoje dobre in slabe strani in tako tudi revolucionarnost.

Slaba in vse obsodbe vredna je ona revolucionarnost, ki pomeni nasilje nad bližnjim, ki misli, da je zavoljo zmage dovoljeno vsako sredstvo. Kdor v imenu bratstva ubija ljudi, ta greši in naj svoje dejanje še tako olepšuje z raznimi gesli. O tej napačni revolucionarnosti tudi ni treba govoriti, ker njene grozote najočitnejše govore proti njej.

Pač pa je treba govoriti o oni drugi in pravi revolucionarnosti, katere ravno danes tako zelo pogrešamo. To je revolucionarnost, ki pričenja pri lastni osebi, ki pomeni notranjo preroditev človeka, da ta postane sposoben voditi pošten in odkrit boj za svoje ideale: Manj slavnega je ta revolucionarnost od one druge, zato pa tem bolj npravstvena in tem bolj visoka. Zato pa tudi tem bolj gotovo zmagovita.

Vsi veliki ljudje so bili revolucionarji v tem znišju. V samotni, v askezi so najprej zrevolucionirali sebe in se pripravili za svoje poslanstvo in nato so šli šele v svet in ga osvojili. Kdor kriči o socialni revoluciji, mora najprej sam postati v vsakem oziru zgled socialnega človeka. Šele potem ima pravico zahtevati od drugih, da poslušajo njegove besede. Kdor hoče veljati za oznanjevalca svobodomiselnosti, mora najprej sam dokazati, da je v resnici pravi svobodomelec. In kdor hoče učiti druge, kako morajo živeti, da bo njih življenje v npravstvenem oziru pravilno, mora najprej sam dokazati, da je živel neoporečno. Zakaj samo tisti ideji sme in mora narod verovati, ki je dokazala svojo moč predvsem na njenem oznanjevalcu.

Ko pa človek to stopnjo doseže, potem je treba, da je revolucionar. Naj bo kakšna stvar od tradicij še tako posvečena, če je napačna, je napačna in odpraviti jo je treba.

Vseeno, če se da to doseči le s težkim ali pa lahkim bojem. Kompromis, ki trpi napačno stvar, je gnil in proti tej gnilobi mora nastopiti revolucionar.

In takih revolucionarjev bi rabila sedanja doba v čim večjem številu, ker brez njih bo vse naše življenje padlo v tako mlakužo, da nam bodo propadle vse pridobitve prejšnjih let.

Prepričani smo, da ni poštenega sam. demokrata, ki se ne bi sramoval, kadar čita hinavsko zatrevanje o krščanskem značaju »Democvine«. Toda vsi to hinavščino trpe in niti eden ne nastopi proti njej! Pa če bi nastopil le en pravi revolucionar v SDS, bi ta hinavščina padla in z njo še marsikatera druga, ki se danes tako bohotno razvija v SDS.

Ko je snedla SDS dano besedo, tedaj je bila naloga revolucionarja, da s svojim nastopom obvaruje svojo stranko pred besedolomstvom in sebe pred sokrivdo. Pa tudi tedaj ni bilo revolucionarja v SDS.

In smemo biti prepričani, da ga tudi ne bo, ker je vse take ljudi SDS že izločila iz svoje srede. In v tem je vzrok, da SDS tudi ne more več napredovati. Gonilna sila napredka so vedno ravno revolucionarji. Ti so baklje, ki kažejo narodu pot v prihodnost. Pri SDS so ostala samo pegorišča bakelj iz pretek-

Radikalni ministri zahtevajo odstop St. Radića

Beograd, 15. aprila. V političnem življenju je nastal senzacionalen preokret. Radikalni so stavili ultimativno zahtevo, da Stefan Radić odstopi iz vlade. Ves dan je bil buren in napet kakor še redko kak drug dan našega političnega življenja. Popoldne so se neprestano vršile konference tako pri radikalnih kot pri radićevih. Večkrat je bil napravljen stik med kabinetom ministrskega predsednika in kabinetom prosvetnega ministra. Ves boj se vodi okrog tega, da se račišči vprašanje Stefana Radića. Radikalni so napeli vse sile, da iz Kabineta odstranijo Stefana Radića in hkrati porabijo to priliko kot satisfakcijo za odstop Nikole Pašića.

Radikalne ministre vodi v glavnem Uzunović, ki v razgovorih kaže lepe manire a dela vse po navodilih Nikole Pašića.

Radikalni so bili včeraj kompaktni in

so zahtevali za nadaljni obstoj sporazuma odstranitev Radića iz vlade. Včeraj so z vso energijo delovali na tam, da se da zadoščenje Pašiću. Izgleda, da se niti oni del radikalov, ki je Pašiću prav malo naklonjen, ni mogel ločiti od ostalih tovarišev. Zaradi negotovosti položaja se namreč boje, da bi mogli kompromitirati svoje stališče pred radikalnim klubom in pred glavnim odborom, radikalne stranke, ki se te dni sestane. Tako se je zgodilo, da je ves radikalni klub nastopil enotno.

Razgovori, ki so se vodili popoldne, niso razčistili položaja. Radikalni so ob 7. zvečer predložili formalen predlog, da se Stefan Radić umakne iz vlade. Ta zahteva, ki je bila sporočena Pavlu Radiću ob 7. zvečer, je izzvala tako nervoznost, da politični krogi ne izključujejo težkih posledic za ves politični položaj.

Radićevci ne žrtvujejo St. Radića.

Beograd, 15. aprila. Včeraj popoldne ob 3. so se sestali v ministrstvu za prosveto ministri in podtajniki HSS ter poslanci, kateri se nahajajo v Beogradu. Navzoč je bil pri konferenci tudi Predavec. Razpravljalo se je o političnem položaju.

Med tem ko je Stefan Radić zborovalcem opisaval politični položaj, je Pavle Radić posetil predsednika vlade Uzunovića in se z njim razgovarjal. Uzunović je Pavlu Radiću sporočil, da stoji ves radikalni del vlade na složenem stališču o položaju in zahteva za vsako ceno odstop St. Radića, če se hoče še rešiti politika narodnega sporazuma in se hoče država obvarovati velikih nepravil. Ker je glede na to potreben konkreten odgovor od HSS oziroma od samega Stjepana Radića, so radikalni ministri sklenili, da ne morejo stopiti v razgovore z radićevci vse dotlej, dokler ne dobe odgovora. Iz tega vzroka je bila odložena tudi seja ministrskega sveta, ki je bila sklicana za 5. uro popoldne.

Pavle Radić je po tem razgovoru odšel v ministrstvo prosvete, kjer se je nadaljevala konferenca. Sklenjeno je bilo, da se zahteve radikalov ne sprejmejo in da se HSS solidarizira s Stjepanom Radićem, če radikalni ne bi preklicali svoje zahteve.

Po tem sklepu je Pavle Radić zaprosil za avdienco na dvoru, ki mu je bila tudi dovoljena za 7. uro zvečer. V trenutku pa, ko se je Pavle Radić že pripravljal, da odide iz ministrstva prosvete na dvor, ga je telefonično poklical predsednik vlade Uzunović. Ta telefonični razgovor je imel naslednjo vsebino: Uzunović je zahteval, da Stjepan Radić oziroma ministri HSS jasno formulirajo odgovor na zahtevo, ki so jo postavili radikalni ministri. Pavle Radić je odgovoril, da ministri HSS ne morejo dati pismenega odgovora. Če radikalni del vlade to zahteva, mora brezpogojno tudi sam dati svojo zahtevo pismeno. Uzunović je po-

lesti in najbolj žalostno pogorišče — klavni ostanek mrčnje iz boja med liberalci in klerikalci. Kljub tisku in koritom se bo usoda nad SDS izvršila.

Da pa ta usoda tudi ne zadene naroda, treba pričeti zbirati prave revolucionarje. In mladina jih mora dati kot prva, ker mora njen ogenj dati najboljše.

Mislimo, da ne pretiravamo, če rečemo, da je v tem glavni problem našega naroda.

novno zahteval pismen odgovor in da se na zahteve radikalov takoj odgovori. P. Radić mu je zato še enkrat rekel, da ministri HSS na usno zahtevo ne dajo nobenega pismenega odgovora, ker take zahteve ne smatrajo za noben služben akt. Če radikalni del vlade res zahteva, da se St. Radić umakne iz vlade, potem bi morala HSS izjaviti, da smatra, da je sporazum razveljavljen. Nato je Uzunović Pavlu Radiću naznanil, da se bo po tem ravnal.

Tako se je končal telefonični razgovor med obema ministroma. Uzunović je takoj po tem pogovoru poklical k sebi v kabinet ministra za trgovino dr. Krajača. Dr. Krajač je povedal St. Radiću, da ga kliče ministrski predsednik. Mislil pa je, da je klican zaradi čisto resornih stvari. Kasneje se je ugotovilo, da se je hotel Uzunović preko Krajača poučiti, kakšno je razpoloženje v klubu HSS.

Kakor smo doznali z dobro poučene strani, je Uzunović predložil dr. Krajaču, da je sedanjí položaj v nevarnosti. Njegovi tovariši v vladi smatrajo glede na vse, kar se je dozdaj zgodilo, za potrebno, da se Stefan Radić umakne iz vlade. Uzunović je apeliral na interes države in naroda in prosil dr. Krajača, če ne bi mogel vplivati na to, da se spremeni odgovor, ki ga je dal Pavle Radić.

Uzunović je dejal dr. Krajaču: »Vi ste dolžni, g. minister, da poskusite g. Stefana Radića pregovoriti, da bi se umaknil.« Dr. Krajač pa je Uzunoviću povedal svoje mnenje rekoč: Če radikalni vztrajajo pri svoji zahtevi glede odstopa Stefana Radića, potem se nimava midva ničesar razgovarjati.

Uzunović je h koncu dodal: »Idite, g. minister, in poskušajte, da uspete ter nas obvestite!«

Po konferenci v ministrstvu za prosveto je dr. Krajač odgovoril predsedniku vlade: »Glede na najin razgovor Vam moram odgovoriti popolnoma isto, kar Vam je odgovoril že Pavle Radić, to je, da zahteva radikalov pomeni uničenje sporazuma. Sicer se pa z menoj nikar ne razgovarjajte, ker nisem »poštare« SHS.«

HSS ni dala nobenega službenega odgovora na vprašanje radikalov iz enostavnega razloga, ker smatra, da taka zahteva sploh ne obstoji. Taka vprašanja se ne morejo staviti ustno. HSS smatra, da ne more odgovoriti na zahtevo radikalov, dokler je radikalni službeno ne izroče.

Ne gre za sporazum temveč za osebo St. Radića.

Beograd, 15. aprila. Predsednik vlade je pri odhodu iz svojega kabineta izjavil novinarjem, da sploh ne gre za sporazum, temveč le za Stefana Radića, ki se je onemogočil s svojim nastopanjem, s svojim temperamentom in s svojimi manirami.

SESTANEK ST. RADIĆA Z LJUBO DAVIDOVIĆEM.

Beograd, 15. aprila. Po konferenci ministrov in prvakov HSS se je Stefan Radić z avtomobilom odpeljal v neznani smeri. Poučene osebe trde, da je imel Radić sestanek z Ljubom Davidovićem kot šefo opozicijskega bloka.

KROGI HSS O RADIKALNI ZAHTEVI šefom opozicijskega bloka.

Beograd, 15. aprila. Pavle Radić je obvestil kralja o dogodkih, kar jih je bilo do 7. ure zvečer. O dogodkih z dr. Krajačem kralj ni bil obveščen.

V vseh političnih krogih se opaža, da je tendenca radikalov, Stefana Radića spraviti iz vlade, še predno se prične v skupščini razprava o interpelacijah. Stefan Radić je kakor znano dobro poučen o vseh dogodkih, ki so v zvezi s korupcijo; od početka pa do danes. Nevarnost je, da bi Stefan Radić pri debati o interpelacijah kot minister povzel besedo in napadal svoje nasprotnike, katere smatra za zaščitnike oseb, ki morajo biti poklicane na odgovornost. Gre sedaj zato, da se Radić vrže iz kabineta. Ker on ni poslanec, potem sploh ne bo imel možnosti, da bi se udeležil skupščinske debate. Radić je od vseh članov HSS in tudi od vse opozicije najbolje poučen o vseh vprašanjih korupcije.

Treba ga je zato odstraniti iz vlade in iz skupščine in tako rešiti situacijo za odgovorne osebe. Radić bi bil na ta način pravzaprav žrtev korupcije, ker ne pristane na noben aranžman v vprašanju korupcije.

V političnih krogih smatrajo, da stopamo v zapleteno situacijo. Izgleda, da so radikalni včeraj se zedinili na gesto, ki bi mogla situacijo zanje ugodno rešiti, če bi se HSS ne pokazala složno in solidarno z Radićem.

Neki aktivni minister HSS je novinarjem izjavil: »Vsi naši ministri bi prej dali ostavko, kakor pa bi dovolili, da se žrtvuje njih voditelj. Lahko rečem, da bi bil sedanjí moment za nas ugoden, da bi stopili iz vlade. Stefan Radić je s svojimi poslednjimi izjavami pokazal naš načrt, to je: prvič, da se dela, drugič, da se pobija korupcija. Če nas hočejo pri tem ovirati, potem to pojasnimo narodu. Šli bomo tedaj prav radi v opozicijo, če nas k temu prisilijo.«

PONESREČEN ATENTAT NA ALBANSKE DELEGATE V BEOGRADU.

Beograd, 15. aprila. Ko so se danes okrog ene popoldne člani albanske delegacije vračali iz predsedstva vlade, sta dva albanska emigranta poskusila nanje atentat. Napad so preprečili agenti uprave mesta, ki so napadalce aretirali. Uprava mesta do sedaj še ni dala nobene obvestila novinarjem.

VPRAŠANJE ČLANOV ČRNOGORSKE DINASTIJE.

Beograd, 15. aprila. Doznava se, da namerava vlada v najkrajšem času vzeči v pretres osnutek zakona o ureditvi položaja članov bivše kraljevske hiše Petrovičev. Tudi kralj želi, da se to vpra-

Da ne bo prepozno!

Monakovo, 13. aprila 1926.

»Narodni Dnevnik« je bil v Jugoslaviji edini list, ki je v dobah težkih zmot našel dovolj poguma, da je sprožil sicer nepopularna, toda zato toliko važnejša vprašanja ter zastopal ideje, ki jih na merodajnih mestih niso radi slišali. — Toda bilo je tudi mnogo treznih ljudi, ki so rekli, da je »N. D.« dobro povedal in pametno svetoval. Imel pa bo tudi že popolno zadoščenje, kajti razvoj svetovnih dogodkov v polnem obsegu potrjuje razne takrat še smele trditve.

Med drugim je bilo to — rusko vprašanje, ki ga je »N. D.« prvi v Jugoslaviji obširno obdelal in pokazal ga v pravi luči. Dotlej smo gledali edino le skozi očala ruskih emigrantov v boljševiško Rusijo. »N. D.« pa je napravil križ čez ruski carizem in dokazal, da bi še danes imeli Habsburgovce na Dunaju, Hohenzollerce v Berlinu, da bi ne bilo ne Češkoslovaške ne Jugoslavije, ako bi sedel v Petrogradu Romanoviči. Dokazal je, kako nam je boljševizem šele ustvaril ruski narod, — in pokazal nam je, kako se ta narod polagoma emancipira od boljševiških teorij ter se evolucijonira v duhu prave demokracije ostale Evrope. — Cele serije so bile člankov, ki so nas sprijaznile z razvojem povojne Rusije. In sledil je nujen apel: Jugoslavija naj naveže takoj oficijelne stike s Sovjeti!

Ko so Radića zaprli zaradi njegove poti v Moskvo, tedaj je bil »N. D.« zopet edini list, ki je imel toliko poguma, da je zaklical: Ako bi Radića ne bilo, tedaj bi bilo treba poiskati primerno osebo, ki bi jo — poslali v Rusijo, da bi tam navezala stike in opozorila množni ruski narod na jugoslovenske brate... Sram nas mora biti, kako se je tedaj obnašala in se še obnaša večina takozvanega nacionalističnega časopisa, ki se o vsaki možni priliki obreaga ob Rusijo ter jo žali s prijateljstvom do Rumunije, ki je pograbila Rusijo — Besarabijo skoro tja do Odesa! Tega Rusi ne morejo pozabiti! — In vendar je za vse Slovane prava sreča, da je ruski narod ohranil svojo državnost, dasi v docela novi obliki! Ves svet vé, da je najmočnejša država na svetu — slovenska, ki bi v slučaju potrebe že vedela, kakšne so njene dolžnosti do bratov, katerim bi se godila krivica! — Ako v tem pogledu ni vse tako, kakor bi moglo biti, je krivda pač tudi na naši strani!

Upajmo, da se ne bodo maščevale zamude naših oficijelnih krogov, kajti ruski narod pozna vzroke in pravi: Mi v Rusiji lahko počakamo, da tudi Jugoslovane sreča pamet! — Zasluga »N. D.« je, da je tako pamet že davno toplo priporočal!

»N. D.« je tudi že davno oznanjal edino pravilno stališče gleda na — Anschluss Avstrije k Nemčiji. To vprašanje je obdelal od vseh strani s stališča samoodločbe narodov, dalje da je praktično čisto brezpomembno, ali je Nemčija de iure na Brennerju in Karavankah, ali je tam samo Avstrija, in končno je priporočal Jugoslaviji sporazum z nemškim sosedom, ki je lahek, da bo imela naravnih zaveznikov pri reševanju velikih manjšinskih problemov.

Ko je »N. D.« obdeloval koroško vprašanje, ni našel v Ljubljani dovoljno razumevanja, ker je težak greh slovenske politike. Mladinski dnevnik je prišel do sklepa, da nam ni treba prijaznosti ne z Nemci ne z Italijani, ker da smo močni dovolj, da se ubranimo enih in drugih. Blagor mu, ki se more topiti v takih domišljijah! — Da nas

Srbi povsem ne razumejo in jim čisto očita, da kupujejo z našimi interesi, — to je kolikortoliko umljivo, ali da v Ljubljani ni resnosti, ni umevanja, ni sistematske dela, to je žalostno in usodopolno! »N. D.« je priporočal »Narodni Svet« vsaj za take velike skupne cilje, da bo določal tudi taktiko v intenzivnejši propagandi, ali ni bilo odziva.

Kako živo nam je treba v Ljubljani »Narodnega Sveta« za take velike skupne cilje, nam je dokaz slučaj neodpustne lahkomiselnosti iz zadnjega časa!

Gosp. dr. Janko Brejce je priobčil v februar-ski številki »Čas« razpravo: »Avstrijski problem« — in da je še bolj osmešil pred vsem svetom našo kavarnarsko politiko, je tiskana ta modrost tudi v francosčini — le probleme d'Autriche. Kar peto variant nam je podal v besedi in podobi o ... razdelitvi Avstrije. V uvodu je nekaj misli o Anschlussu, ki so pravilne in se jih ni treba izogibati, ako ravno nanese prilika, da je govora o tem, toda taka razprava o razdelitvi sosednje države je nekaj gorostasnega. Dr. Brejce, ako se že čuti poklicanega za take načrte, je mogel zabavati se z vsemi variantami, toda obdržati jih je moral zase in prihraniti kvečjemu za tisti čas, ko bi prišlo na svetovni tapet vprašanje Nemčije in Avstrije. Pa še takrat bi bilo najbolje, ako bi mogli najti kakega Cheradama, ki bi take ali podobne načrte predložil Društvu narodov! Konjsko kopito kakega Slovenca bi najbolje ostalo prikrito, zlasti pa celo tisto kopito g. dr. Brejce, ki je mnogo krivo za vso našo koroško blamažo in nesrečo!

Če bi dr. Brejce malo bolj uspešno vodil naš boj za severno mejo, do plebiscita ne bi niti prišlo in 90 odstotkov koroških Slovencev bi bilo rešenih! — Zdaj pa naj pričnemo znova boje brez smisla in brez pamei, brez nade na uspeh in — nam le v nov posmeh?

Gospod dr. Brejce se moti, ako meni, da je napravil Francozom kako veselje s francoskim prevodom svojih fantastij. Da, z mirno dušo lahko rečem, da je kar za naprej pokvaril vsak podoben uspeh!

Za ves svet je koroško vprašanje — rešeno! Med vprašanji, ki razburjajo svet in danes intenzivno zaposlujejo vse diplomate, je naše koroško vprašanje tako neznatno, da bi se svetovna diplomacija z jezo gesto obrnila od tistega, ki bi ji prinesel pod nos dr. Brejceve variante o razdelitvi Avstrije. — »N. D.« je že prav obširno razpravljal o tem, na kako previden način bi bilo morda mogoče, spraviti naše koroške bolečine zopet na tapet — —! Naši bivši »veliki zavezniki« imajo vsak svoje težave in svoje načrte, a naloga naših politikov bi bila, da naše bolečine vtihotapijo v njihova srca in glave. Danes pa so publikacije Brejčevih in podobnih načrtov le voda na mlin naših nasprotnikov!

»N. D.« je obdeloval tista vprašanja ob primernih prilikah in na način, ki mu niti Nemci niso vedeli pametnega odgovora. Zakaj ni bil v Ljubljani dosežen sporazum niti v takih važnih vprašanjih? Ali zato ne, ker jih je sprožil »N. D.«? Ali ni bil med vsemi listi ravno »N. D.« najbolj primeren za tak nasvet?

Da ne bo prepozno, svetujem rojakom, da ustanove »Narodni Svet« v Ljubljani vsaj za skupno delo v korist naših manjšin in za določanje taktike v našem delovanju, nehanju in — molčanju, ko gre za interese naših trpečih bratov. Gi Nt.

Ob 25-letnici ljubljanske cestne železnice.

Niso pa določbe Senžermenske pogodbe danes več odločilne, ker je bila med Avstrijo in Jugoslavijo sklenjena pogodba, kako se imajo odplačevati predvojne obveznosti. Ta pogodba pravi, da se plača za vsakih 100 predvojnih kron 8 dinarjev. Če je bil Avstrijec dolžan Jugoslovani 100 kron, ga lahko odpravi z 8 dinarji in obratno. Iz poslovanja jugoslovanskih denarnih zavodov, ki so imeli vknjižene terjatve na hišah v Avstriji, je nam znano, da so se morali zadovoljiti s plačilom 100 kron = 8 dinarjev! Komur to ni bilo prav, je imel pravico pritožiti se pri vladi svoje države, ki je tako pogodbo sklenila.

Če obvelja ta določba tudi za družbo, bi družba dobila le nekaj 9000 do 10.000 dinarjev!

Kakor pa smo poučeni, je zahtevala družba od občine, s katero so se res že začeli »lipa-joči« razgovori glede odkupa po 25 letih, po nekkih virih 10, po drugih pa 6—8 milijonov dinarjev! Ta zahteva pa je na vsak način pretirana in po pogodbi in po obstoječih zakonih v valutnem razmerju neopravičena. Tako ceno bi družba lahko zahtevala, (če jo opravičujejo čisti dobički) le, če bi družba svoje podjetje občini hotela prodati iz proste roke. »Prodaja iz proste roke« je pa nekaj čisto drugega kakor pogodbeno izgovorjena pravica do odkupa! V pogodbi je točno na-

vedemo, kaj sme in more družba zahtevati kot odkupnino in nikjer v pogodbi ne stoji, da ima družba pravico po 25 letih svoje podjetje prodati iz proste roke.

V pogodbi je večkrat omenjena »avstrijska veljavna«. Nikjer pa ne stoji beseda »zlatna veljavna«, dasiravno pri zadolžnicah raznih držav izpred vojne označbe »v zlatu« ni bila redka. Tako mora družba po § 12. pogodbe plačevati občini kot priznalnino za uporabo cest letno »200 kron avstrijske veljave« in kot jamstvo za izpolnjevanje obveznosti položiti pri mesni blagajni »znesek 10.000 kron avstrijske veljave«. Mi smo prepričani, da danes še ni položila v ljubljansko mestno blagajno 1000 cekinov po 10 ali 500 cekinov po 20 zlatih predvojnih kron in da tudi kot priznalnino ne plačuje 20 (10) cekinov po 10 (20) zlatih kron! Zakaj tukaj ne velja »valorizacija«?

Ne domišljamo si, da je naše mnenje v tem oziru neizpodbitno, smatrali pa smo za svojo dolžnost opozoriti javnost na neke momente, ki služijo občini lahko v velik prid. Najbolje pa bi utegnil pojasniti vprašanje odkupa oddelek za izvršitev mednarodnih pogodb pri ministru za javne zadeve v Beogradu.

Še dve vprašanji sta, o katerih moramo govoriti, da bo slika stanja cestne železnice v Ljubljani popolnejša.

Politične vesti.

— Imenovanje dr. Ninka Perića za finančnega ministra je bilo skoraj večja senzacija, kakor pa podelitev mandata za sestavo vlade g. Uzunoviću. Ko je postal g. Uzunović ministrijski predsednik, tedaj se je z vnmom podarjalo, da je g. Nikola Pašić pristal na to, da sestavi vlado g. Uzunović in da je torej dejansko še vedno šef vlade g. Pašić, ker le po njegovih navodilih bi delal g. Uzunović. Skoraj na to pa se je izkazalo, da je bilo mišljenje, da bo g. Uzunović le marioneta g. Pašića, kot napaka in ko je prišel Pašić k Uzunoviću, je moral ravno tako čakati, da bo sprejel od ministrskega predsednika, ko vsak drug poslanec. In ko se je spoznalo, da se je izvršila dejanska in ne samo navidezna izprememba, tedaj je pričel g. Pašić

z ofenzivo. Prvi in najjasnejši znak te ofenzive je bila demisijska g. Krste Miletića, v resnici udanega pristaja Nikola Pašića. Javnost je tedaj pričakovala, da se vsled te demisije takoj razvije kriza vsega kabineta, kar sta Krsta Miletić in minister Simonović tudi zahtevala. Na splošno presenečenje pa se to ni zgodilo in kriza je bila z imenovanjem Ninka Perića v enem dnevu rešena. Vsa javnost pa ve, da dr. Perić ni samo iskreno za politiko sporazuma, temveč tudi enako iskreno za boj proti korupciji in da je zato ravno z ozirom na afero Radeta Pašića njegovo imenovanje zlasti značilno. Vseled vseh teh momentov postaja vedno bolj jasno, da je bilo imenovanje dr. Perića senzacija ravno zaradi tega, ker je to imenovanje do-

kazalo, da je pozicija g. Pašića dnevno slabša. V vladi je sedaj pravzaprav edin odločen pristaj g. Pašića samo še g. Simonović. Tudi ta grozi z demisijsko in vse kaže na to, da bi tudi njegova demisijska ne mogla izpremeniti toka dogodkov, ker bi končala s porazom, kakor je končala demisijska Krste Miletića. — Vseled vseh teh dogodkov tudi ni verjetno, da se bo seja širšega glavnega odbora radikalne stranke tudi v resnici vršila, temveč veliko bolj verjetno je, da bo ta seja odložena, ker ogroža edinstvo radikalne stranke in ker bi se vršila v času, ko je boj že odločen. — Vsa znamenja kažejo, da se bližamo dobri rešitvi naših notranjih političnih razmer in da bo prinesel dr. Gregor Žerjav iz Beograda samo — svoj cekin.

— Dragiša Stojadinović odgovarja. Zastopnik Radeta Pašića odvetnik Mijal Martines, je pozval v »Politiki« Ljubo Davidovića, da izjavi, če je v resnici govoril na shodu v Čupriji tako o Radetu Pašiću, kakor pišejo listi in če svoje trditve vzdržuje. Mesto Ljubo Davidovića pa je takoj odgovoril Dragiša Stojadinović sledeče: »Iz Vašega pisma, ki ste ga naslovili na g. Ljubo Davidovića v »včerajšnji« »Politiki«, vidim, da niste mogli vsled bolezni slediti zadnjim političnim dogodkom. Toda g. Davidović si o Vašem klientu Radi Pašiću ni nič izmislil, temveč sem vse one besede, katere želite, da jih potrdi g. Davidović, napisal jaz in podpisal s polno odgovornostjo in te se nahajajo v tožbi pred tukajšnjim sodiščem prve stopnje in v interpelaciji pred narodno skupščino. Če mislite kot advokat braniti svojega klienta Radeta Pašića, potem ste zgrešili pot, ko se obrnete na g. Davidovića. Zakonska pot vam je dobro poznana. In zato, kamorkoli se obrnete, vedno boste naleteli na mene. Ne vznemirjajte drugih oseb. Zakon jim daje pravico, da govorijo o poslih Vašega klienta in da pri tem navajajo mojo obtožbo. Tega Vi ne morete preprečiti.«

— Odgovor Davidovića. Po nekem demokratskem poslanju je dal svoj odgovor advokatu Radeta Pašića tudi Davidović. V tem odgovoru se pravi, da g. Davidović noče nobenega advokatsko-novinarskega prepira z generalnim zastopnikom Radeta Pašića, temveč da si naj pred sodiščem poišče zadoščenje. Gospod Davidović je govoril javno pred tisoči ljudi in je s tem že prevzel svojo odgovornost za svoje besede. In še bo o aferi govoril na shodih. Naj zato g. Rade Pašić toži, mesto da polemizira po listih.

— Komisar Zveze narodov dr. Zimmermann o Jugoslaviji. Dr. Zimmermann, ki je bil te dni v Beogradu, se je zelo laskavo izrazil o naši državi. Dejal je, da je prišel v stik z mnogimi našimi politiki in da je povsodi našel globoko vero v bodočnost Jugoslavije. V Beogradu se mnogo zida, kar je naravna posledica povečanja države. Dr. Zimmermann je prepričan, da bo igrala Jugoslavija na Balkanu še veliko vlogo. Kot bivši župan mesta Rotterdam upa, da bo skoraj ugledal v Rotterdamu tudi jugoslovnsko zastavo. — Izjava gospoda Zimmermanna je za nas sicer laskava, vendar nima nobene vrednosti. V tem oziru je bil mnogo bolj odkrit neki ameriški bogataš, ki je prišel v Beograd, da sklene večje posojilo. Ko je šel eno opoldne po beograjskem »tlaku«, ga je bil tako sit, da je z mesta odpotoval v Sofijo z motivacijo, da ni posoditi denarja mestu, ki ima tak tlak, da si more človek vsak hip polomiti noge.

— Nekaj za gospoda Ninčiča ali donesek k prijateljstvu z Italijo. Pariški list »L'Ere Nouvelle« objavlja zanimiv članek italijanskega novinarja Marija Rygiera o političnih prilikah Italije. Med drugim izjavlja italijanski novinar tudi sledeče: »Kar se mene tiče, so mi fašisti predložili, da prevzamem neko mislo v jugoslovnski Dalmaciji. Jaz bi moral pod krinko, da sem dopisnik nekega italijanskega režimskega lista, organizirati irredentistično gibanje med dalmatinskimi Italijani. To misel pa sem odklonil, pa čeprav sem pristal aneksije Dalmacije potom Italije. — Toliko je torej vredno prijateljstvo z Italijo.«

— Konferenca Male antante bo, kakor se poroča iz diplomatskih krogov, sredi junija na Bledu. Na konferenci se bodo obnovile zavezniške pogodbe med Češkoslovaško in Rumunijo. Ti pogodbi tvorita temelj Male antante in se nanašata predvsem le na Madjarsko. Govori se, da se bo na blejskem sestanku razpravljalo tudi o vstopu Poljske v Malo antanto. To pa je zelo neverjetno, ker ni pravega povoda za tak vstop.

— Italijanski poslanik v Moskvi, grof Manzoni, je uradno izjavil sovjetski vladi, da ni Italija sklenila nobenega pakta, v katerem bi garantirala Rumuniji Besarabijo. Vse italofilstvo generala Avarescu torej ne pomaga in Italija ne da Rumuniji nobene pomoči v besarabskem vprašanju.

NERVOZITETA MARIBORSKIH DEMOKRATOV.

(Iz krogov NRS.)

Odkar je radikalna stranka v mariborski oblasti zopet oživila in prav uspešno prireja sestanke in shode bodisi v Mariboru, bodisi na deželi, postajajo mariborski voditelji SDS vedno bolj nervozni.

To je razvidno posebej tudi iz okolnosti, da je »Tabore« gotovo po naročilu voditeljev začel na prav neokusen način kritizirati in omalovaževati te sestanke in shode. Radikalno stranko sploh ne imenujejo več drugače, kakor »radikalijo« ter zasramuje izmišljene trditve iz govorov, ki se sploh niso vršili. Očividno je, da se poslužuje prav neopredelnih opozovalcev ali pa pripovedovanja gotovih oboživčev, ki iščejo pri vseh strankah zaščite.

Na zadnjem jako lepo uspelem sestanku mariborskih pododborov si je neki članik prikrito delal zabeleže in je potem, pozvan, kaj da na tem shodu išče, izjavil, da je poročevalec, ne da bi se bil upal povedati, da je poročevalec »Tabora«.

Obleke lastnega izdelka

Va ljudi na ceneje

JOS. ROJINA, Ljubljana

Aleksandrova c. 1

S takimi otročiji sredstvi in z zasramovanjem govorov in neresničnimi poročili mislijo mariborski demokrati zaveziti razširjanje radikalne stranke v mariborski oblasti.

Mariborski radikali stranki bo ta politični boj le koristil, za nizkotni način teh osebnih napadov pa storijo odgovorne samo voditelje in sicer prav posebno gospode okoli Slaven-ske banke in gospode okoli Mariborske hranilnice. Ob priliki bo vse prav prišlo!

Pribiti pa moramo na konec še to, da so zastopniki mariborske radikalne stranke sestranke demokratov in njihove govorniške pustili popolnoma pri miru, dasi so bili dobili dosti poročil, katere bi bili na sličen način lahko izrabili.

Niti radičeva stranka, niti radikalna stranka tudi ni dosedaj izrabila načina, kako so se delale pri mariborski oblasti zadnje državnozborske volitve, tozadev. naročilo srezkim poglavarjem itd., toda pri takem fjojalnem postopanju bo tudi v tem oziru prišel še čas obračuna.

ZELEZNICARSKI SHOD V MESTNEM DOMU.

V sredo ob 7. uri zvečer se je vršil v Mestnem domu shod Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije, ki se ga je udeležilo okrog 300 železničarjev. Shodu je predsedoval Kovač, kot prvi govornik je nastopil Miklošič, ki je poročal o intervencijah, ki jih je Savez napravil v Beogradu. Drugi govornik Stanko je poročal o glavni skupščini centralne bolniške blagajne v Beogradu. Njegova izjava so bila zelo zanimiva, ker so razkrila, kako se postopa z denarjem, ki ga železničarji zbirajo za bolniško zavarovanje. Nakupilo se je n. pr. za okrog 300.000 Din raznih »zdravil« kot lizola itd., kar pa se je moralo zopet prodati, seveda za znatno nižjo ceno. Razne komisije so v inozemstvu nakupile za okrog 4½ milijona instrumentov, ki jih bolniška blagajna ne rabi, dalje razne automobile, napol razpadle hiše v toplicah in pri morju, vse seveda za visok denar, ki je bil vržen skozi okno, ker nimajo železničarji nič od tega.

Govornik je ostro napadel Zvezo jugoslovanskih železničarjev, oziroma njene delegate, katerim je očital več stvari, med drugim tudi to, da so v Beogradu glasovali za razrešnice dosedanjemu odboru bolniške blagajne, čeprav so se mu dokazale nerednosti in korumpiranost.

Naslednji govornik Marcel Zorga je še ostreje napadal Zvezo Jug. Železničarjev, ki da je izdala skupne železničarske interese. Upravi državnih železnic je očital mnogo nerednosti in izjavil, da je ona kriva številnih železniških nesreč, nikakor pa ne železniško osebje, ki se mu po krivici očita pijančevanje itd. Na višji ukaz morajo železniški delavci na Hrvatskem krasti drva iz državnih in škofjskih gozdov, dalje se uvaja kljub strogim prepovedim 18—30urni delavnik na vlakih, kar povzroča številne nesreče.

Tržkan je kritiziral delovanje žel. bolniških blagajn, od katerih železničarji nimajo mnogo koristi.

V imenu ŽJZ je odgovarjal njen predsednik Juh, zavračajoč očitke, da Zveza J. Zel. deluje proti interesom železničarjev. Juhu sta odgovorila Stanko in Zorga M. Shod je trajal do pol 23. ure.

PERSEKUCIJE SE NISO PRENEHALE!

(Dopis iz Marenberga.)

Marenberg je znan kot kraj, kjer prevladuje nemški življenjski, saj prav zavednih Slovencev je vsled prejšnje ponemčevalne metode jako malo in jih je treba šele z delom pripraviti do narodne zavednosti. Vsakdo bi mislil, da bo vsak tak, ki vrši tukaj v teh težkih razmerah nekako misijonsko delo, žel vsaj priznanje za to svojo požrtvovalnost in trud. Temu pa ni tako, temveč ravno narobe. Preganjanja, zapostavljanja so na dnevnem redu. Kakor povsod je tudi tukaj slaba lastnost zavisti precej razširjena in najbolj razvita ravno pri tistih, ki sami niso zmogni in nič ne delajo pač pa ravno radi tega drugim, kjer le morejo, nagajajo, mečejo polena pad noge in jih pridno denuncirajo. — Se se spominimo, kako je bil ravno vsled tega lanskono leto premeščen nadučitelj Lešnik k Sv. Duhu in komaj se je popravila ta krivica, ki je vzbudila veliko ogorčenje, že prinašajo časopisi vest, da je na isti način premeščen sodni kancler B. Mikuletič k okrajnemu sodišču v Mokronogu. — Par marenberških oseb, ki pripadajo SDS, v katero so vstopili najbrž samo zaradi tega, da prikrivajo svoje narodne grehe pred preobratom, je zoper vsakega, ki je malo agilen in delaven in si s svojim stvarnim delom pridobi zaupanje ljudstva. — Bili so zoper nadučitelja Lešnika, so zoper kancl. Mikuletiča in bodo zoper vsakega naslednjega, ki dela a ne kliče jim He-sana! Ni čuda potem, če Marenberg narodno ne napreduje, temveč ravno nasprotno od dne do dne nazaduje, ko se podpira ravno tiste, katerih duša se ne more živeti v sedanjici, razmere in ki so postali po sili »Slovenci«. Šele po preobratu. — Nemcem se ne more storiti boljše usluge, kakor se jim je dala s tem, da se odstranjuje narodno zavedanje, delavne in neupogljive ljudi. Pod takimi razmerami bodo tudi drugi, ki bi bili voljni na narodnem polju kaj delati, rajši vsako delovanje opustili, da se izognejo persekucijam, saj je bolj komudno vtakniti roko v žep in prepustiti vse skupaj usodi. — Vsaka taka persekucija daje pogum narodnim nasprotnikom in podpira že storjeno delo, zaradi tega pričakuje javnost, da se bo popravila tudi ta krivica, še predno se premeštevajo izvrši.

Sokolstvo.**BEOGRAJSKE SLAVNOSTI.**

Izročitev meča kralja Aleksandra I. zmagovalni vrsti sokolskega društva Ljubljana na lanskim medletnih tekmah se je izvršila na zelo slovesen način 11. t. m. v narodnem gledališču v Beogradu. O njej smo na kratko že omenili; tudi vsi beogradski in drugi sokolstvu naklonjeni listi poročajo v dolgih člankih o tej svečanosti, na kateri se je z velikim navdušenjem dokumentirala gorka ljubezen za plemenitost in vzvišenost sokolske ideje. Prav lepa in stvarna sta — razven v drugih listih — poročila v »Politiki« in »Pravdi«.

Tisočglava množica ljudi se je zbrala pred gledališčem, ki je bilo zasedeno do zadnjega prostora. Navdušeno so vzklíkali jugoslovenskemu sokolstvu. Svečanost se je pričela ob 8. popoldne in je obsegala tri dele: nastop posameznih oddelkov beogradskega Sokola, izročitev meča in nastop zmagovalne vrste ter zagrebških sokolov z Murnikovim »U boj«.

Vse telovadne točke so izpadle zelo dobro. Po prvem delu je sprejel kralj v salonu svoje lože zastopnike starešinstva JSS in ljubljanskega Sokola in je izročil bratu starosti Ganglu meč s kratkim — sokolskim nagovorom. Tej predaji so prisostvovali ministrski predsednik Uzunović, minister vojske in mornarice Dušan Trifunović, minister ver. M. Trifunović in minister za agrarno reformo Pavle Radić. Navzočni so bili tudi kraljev adjutant general Hadžić, dvorni maršal general Damjanović, upravnik dvora polkovnik Velja Dimitrijević i. dr.

Ko se je po odmoru dvignil zastor, je bila na odru krasna živa slika, ki so jo tvorile skupine dece, naraščaja ter članov in članice v slavnostnih krojih. Po prekrasnem govoru, ki mu je sledilo viharno odobravanje, je iz-

ročil brat starosti Gangl meč br. Murniku, ta pa ljubljanskemu Sokolu. Izročitev meča je bil gotovo najefektnější del svečanosti.

Nato je nastopila zmagovalna vrsta naših izvršnih telovadcev, odličnih Sokolov z vajami na bradlji, zagrebški Sokoli pa z »U boj«, ki so ga morali ponoviti.

Z mečem kralja Aleksandra, krasnim in dragocenim darom se je vrnila ljubljanska zmagovalna vrsta v Ljubljano, pozdravljena na vseh postajah od sokolskih društev iskreno in sokolsko. Ta meč naj bo v »vzpodbudo med vsemi jugoslov. Sokoli v delu za zmago sokolsko. Prehaja naj od društva do društva med našim ujedinenim narodom, da bomo vsi prvi in vsi najboljši.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA SOKOLSKEGA DRUŠTVA LJUBLJANA.

Sinoči se je vršila v telovadnici ljubljanskega Sokola v Narodnem domu zelo obiskana in uspešna akademija. Društveni starosta brat Kajzelj je imel uvodno besedo v krogu dece, naraščaja, telovadcev in telovadk. Viharno je bila pozdravljena zmagovalna vrsta, ko je strumno prikorakala v telovadnico. Njen vodnik br. Pehani je držal v desnici dragocen dar »Meč kralja Aleksandra I.«, ki si ga je vrsta priborila na medletnih tekmah in ga prejela pretečeno nedeljo iz kraljevih rok v Beogradu. Brat Kajzelj je priščno pozdravil komandanta Dravske divizije generala Kalafatića kot zastopnika Nj. Vel. kralja Aleksandra, oficirski zbor, velikega župana ljubljanske oblasti g. Baltiča, dvorno damo go. dr. Tavčarjevo, mestna gerenta brata Turka in Lj. kozarja, zastopnike C. O. v Ljubljani i. dr. Akademijo so nadalje počastili s svojo navzočnostjo: konzul češkoslov. republike g. Rossel, francoske republike g. Flache, belgijski konzul g. Dular ter portugalski konzul. Starešinstvo JSS je bilo zastopano po

starosti br. Ganglu, načelniku br. dr. Murniku, dr. Fuxu in drugih članih. — Z akademije je bila poslana kralju udanostna brzojavka. Lep nagovor je imel br. starosta Kajzelj na zmagovalno vrsto, zahvalil se ji je na njeni sokolski poštovanosti, narkar je razdelil poediniim njenim bratom medletne diplome. Ta vrsta šteje sedem bratov: Behani, Gregorka, Orel, Seršen, Zilič, Vrhove, Kavčič. Med njimi si je priboril br. Seršen jugoslovensko prvenstvo.

Društveni pevski zbor je zapel pod vodstvom br. Juvana odlično nekoliko pesmi.

Telovadni del programa je obsegal: 1. Nastop tekmovalne vrste na bradlji. 2. Vaje z žogami: ženska deca. 3. Vaje s puškami: moška deca. 4. Ritmične vaje ženskega naraščaja na barcarolo iz »Hoffmanovih pripovedk«. 5. »Petorica«, skupinske proste vaje telovadcev višjega odreda. 6. Skupinske vaje s kiji: članice. 7. Nastop vzorne vrste na konju. Vaje na gredi: moški naraščaj. 9. »Jugoslavija«, simbolične vaje na istoimensko skladbo prof. J. Ravniha. Vsi odredki so dobro nastopili, posebne pohvale pa so bili deležni moška deca, ki je nastopila z lesenimi puškami, pa vzorna vrsta na konju (bratje Vidmar St., Pehani, Dergane, Oswald, Šumi) ter zmagovalna vrsta na bradlji. Izborna je nastopil naraščaj na gredi. V podrobno oceno se žal ne moremo spustiti, vsem, ki so nastopili in s tem pokazali ljubezen in poštvanost za sokolsko delo, pritiče bratska zahvala. — Po končanem sporedu si je občinstvo ogledalo dragocen meč, ki bo prihodnje dni razstavljen. — Ples v veliki dvorani je zaključil lepo sokolsko prireditev.

SPORT.

Match v dviganju reč med atletoma lahke teže (do 67,5 kg) Dunajčanom Stadler-

jem in Švicarjem Jacquenoudom se je vršil v soboto na Dunaju. Jacquenoud je bil vsled dolge vožnje utrujen in zato ni mogel pokazati vseh zmoglosti. Pri enoročnem potegu 65 kg je šele pri tretjem poskusu uspel. V svoji specialni vaji, enoročnem sunku, je dosegel 85 kd, 90 kg je sicer sunil, pa jih ni mogel fiksirati. Obojoročno je težno dvignil 80 kg, potegnil 80 kg in sunil 110 kg.

Stadler je bil v začetku zelo nervozen. Z levico je lahko potegnil 65 kg, 70 kg je dvakrat poskusil, a brez uspeha. Enoročno je sunil 85 kg, obojoročno težno dvignil 77,5 kg, potegnil pa 82,5 kg. Zmaga Stadlerja je bila sedaj gotova, saj zadnja vaja, obojoročni sunk, je njegova specialiteta. Zelo lahko je sunil 115, potem 120 kg. Nato so je dal obtežiti ročko na 127,5 kg, hoteč potolči Arnoutov svet rekord 126,5 kg. Vendar pa te teže niti na prsa ni spravil. Jacquenoud je dosegel tedaj skupno 420, Stadler pa 430 kg. Odlikovana sta bila vsak z zlato kolajno.

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza dne 14. aprila: Trami, 25x25 napr. in od 6 m dolž. napr., zdravi, ostrorobno lesani, fco meja, 3 vag., den., bl. in zaklj. 450; Celjska posojilnica den. 200, bl. in zaklj. 202; »Sešir« den., bl. in zaklj. 410.

BORZE.

Zagreb, 14. aprila. Newyork ček 56.661—56.961, London ček 276.038—277.238, Pariz 196—198, Praga 168.1—169.1, Milan izplačilo 227.95—229.15, Dunaj 800.9—804.9, Berlin 1352.25—1356.25.

Curih, 14. aprila. Beograd 9.1225, Newyork 5.181/16, London 25.185, Pariz 17.825, Praga 15.35, Milan 20.835, Bukarešta 2.12, Dunaj 78.10, Berlin 123.35, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007250.

Jack London:

Morski vrag.

Dostikrat sem se čudil, zakaj ga Wolf Larsen ni ubil in s tem naredil konec neprestanim napadom. On pa se je samo smejal in je užival nevarnost kot je vse kazalo.

»Življenje je šele živo,« mi je posnjeval, »Kadar ga človek takorekoč nosi v eni roki. Človek je po naravi hazardni igralec in življenje je najvišja stava, ki jo more staviti. Čim večja je neenakost, tem bolj te prešinja. Zakaj bi se odrekel veselju, ki ga imam, ko vznemirjam Leachovo dušo do mrzličnosti? V tem pogledu mu izkazujem dobroto. Velikina občutkov je na obeh straneh. On živi bolj kraljevsko kot vsi drugi mornarji na sprednjem delu ladije, dasi se ne zaveda tega. On namreč ima nekaj, kar drugi nimajo: ima namen nekaj storiti in izvršiti, vse prevzemajoč cilj, za katerim stremiti, želja, da bi me ubil, upanje, da me utegne ubiti. V resnici, Klada, on uživa življenje imenitno. Dvomim, da bi bil kdaj prej živel tako hitro in tako vneto, pošteno rečeno, včasih ga kar zavidam, ko ga vidim, kako divja v presilni strah.«

»Ampak to je malodušno, malodušno!« sem vzklínil. »Vse prednosti so na vaši strani.«

»Kdo je izmed naju, teboj in menoj, večji malodušnež?« je vprašal resnobno. »Ako je položaj neprijeten, se pobotaš s svojo vestjo, ako si pri stvari zraven. Ako bi bil v resnici velik, v resnici zvest sebi, ali bi se pri-

družil Leachu in Johnsonu. Ampak tebe je strah, strah je te. Ti hočeš živeti. Življenje, ki je v tebi, kriči in vpije, da mora živeti, naj velja kar hoče; tako živi sramotno, nezvest najboljsemu, o čemur sanjaš, grešoč zoper vso svojo borno pravost in drviš s svojo dušo naravnost v pekel, ako je sploh kak pekel! Pah! Jaz igram srečnejšo ulogo. Ne grešim, ker sem zvest pobudam življenja, ki je v meni. Jaz sem vsaj odkritosrčen do svoje duše, ti pa nisi!«

V njegovih besedah je bila neka ost. Nemara sem koncem koncev res igral malodušno vlogo. In čim bolj sem razmišljeval o tem, tem bolj se mi je dozdevalo, da je moja dolžnost, da ravnam po njegovem nasvetu, da združim svoje moči z Leachem in Johnsonom in mu stremim po življenju. Baš v tem mislim, se je oglasila stroga vest mojih puritanskih prednikov, ki me je naganjala do tennih dejanj in je odobrvala celo umor kot pravilno vedenje. Pcbavil sem se s to mislijo. Jako uravno dejanje bi bilo oprostiti svet take pošasti. Človečanstvo bi bilo zaradi tega boljše, srečnejše, življenje lepše, ugodnejše.

Dolgo sem razmišljal o tem, ko sem brez spanca ležal v svojem ležišču in v brezkonnem sprevedu premočnega dejstva vsega položaja. Med nočnimi stražami, ko je bil Wolf Larsen spodaj v kabini, sem govoril z Leachom in Johnsonom. Obema je upadlo upanje; Johnsonu vsled občupnosti njegove čudi, Leachu, ker je bil v brezuspešni borbi izžrpal svoje moči. Neko noč pa me je strahovito prijel za roko rekoč:

»Jaz mislim, da si poštenjak, gospod Van Weyden. Toda ostani, kjer si in drži usta zaprta. Ne zini ničesar, ampak vztrajaj. Midva sva kakor bi bila mrtva, dobro vem. Vseeno pa je mogoče, da boš nama mogel narediti uslugo nekoč, ko bova proketo potrebna.«

Stoprav naslednji dan, ko se je na veterini strani prikazal otok Wainwright, je Wolf Larsen preroško odprl usta. Napadel je bil Johnsona, bil napaden od Leacha in je pravkar nabičal obadva.

»Leach,« je dejal, »dobro veš, da te nameravam prej ali slej ubiti.«

Odgovor je bilo renčanje.

»Kar se pa tebe tiče, Johnson, ti boš tako sit življenja, predno bova midva bot, da boš skočil v morje.«

»Dobra misel tole,« je pristavil šepetaje meni. »Stavim plačo enega meseca, da se bo po tem ravnal.«

Gojil sem nado, da bosta njegovi žrtvi naši ugodno priliko in pobegneta, ko bomo polnili vodne sode; toda Wolf Larsen si je dobro izbral kraj. Duh je ležal pol milje onstran obrežnega valovja samotne obale. Izbral si je globoko globel s strmimi vulkanskimi stenami, po katerih živa duša ni mogla lezti. In na tem kraju sta pod njegovim osebnim nadzorstvom — sam se je bil podal na suho — Leach in Johnson napolnila male sode z vodo in jih zvalila do obale. Nobene možnosti nista imela, da bi se v enem izmed čolnov rešila na svobodo.

(Dalje prih.)

Srajce, promenadne, bele in barvaste, fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne ... potrebščine, svilene trakove, čipke in vezeno. Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

VSAKDO si lahko izboljša svojo eksistenco s pravilno uporabo najboljših **ŠIVALNIH STROJEV**

„Gritzner“ in „Adler“ ter z nedosežnimi pletilnimi stroji „DUBIED“.

Te si nabavi pod ugodnimi pogoji **edino** pri tvrdki

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi levo.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Pisarniška moč Damam in gospodom

z večletno prakso, večša perfektno strojepisja ter vse pisarniških del, išče parurne zaposlitve dnevno. Vse ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Zmožna 1«.

Sejmska restavracija

se odda za dobo letošnjega veleseljma od 26. junija do 5. julija. Krasen paviljon je opremljen s kuhinjo. Odda se tudi vino-toč (lep paviljon na vinskem oddelku veleselja). Ponudbe je vložiti pismeno do 15. aprila t. l. na Urad Ljubljanskega veleselja, ki daje tudi vse informacije.

DOŠLO!**Vrtnice, dalije,**

gladiole ravnokar došle v različnih barvah. Lepotična grmovja, sadike cvetlic in zelenjadl priporoča Ivan Šimenc, vrtnar. Ljubljana, Gradišče 12.

Postranski zaslužek

primerno za vsakogar. — Pojasnila proti zamki 1 dinarja. Propagandna reklamna družba z o. z. Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

Uradnica

s prakso, večša kuglovodstva, korespondence, strojepisja ter vseh pisarniških del išče službe za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo dnevnika pod šifro »Agilna 50«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Zdržene opekarne d. d. v Ljubljani.

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku«!

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.
Tiska knjige, pravila, cenilke, račune, letake, časopise, lepake, brošure, poselnice in razglednice. Izvršuje vsakovrsne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552